මා නොදුටු මම

ජීවිතේ තියන වටිනාකම, වැදගත්කම සහ අර්ථය, බාහිරින් හොයලා තමන්ට ගලපා ගන්නට උත්සාහ කළාට, තමන්ගේ ජීවිතේ සැබෑ වටිනාකම, සැබෑ අගය, සැබෑ වැදගත්කම තියෙන්නේ තමන් ඉන්න ස්වභාවය හඳුනා ගැනීම මතයි. අවබෝධ කිරීම මතයි.

ජීවිතේ යථාර්තය හොයන, අර්ථය හොයන, වටිනාකම හොයන, සතුට හොයන කවුරුත් විවිධාකාර දේ විශේෂයෙන් ඉගෙන ගන්නව. විවිධාකාර දේ මිලදී ගන්නව. විවිධාකාර තැන්වලට ගමන් කරනව. විවිධාකාර අය වගේ තමන්ගේ ජීවිතය වෙනස් කරගන්නව. ඒ අය කතාබහ කරන්නේ, අඳින්නෙ පළඳින්නේ, ගමන් බිමන් කරන්නේ, විය පැහැදම් කරන්නේ, හිතන්නේ, පතන්නේ, මෙන්න මේ විදියටයි කියල අදහසකට ඇවිල්ලා ඒ අනුසාරයෙන් තමන්ගේ ජීවිතය ගෙවන්න උත්සාහ කරනව.

හැබැයි ඒ හැම අවස්ථාවකදිම තමන් උත්සාහ කරන්නේ බාහිර කෙනෙකු වගේ, බාහිර පිරිසක් වගේ, බාහිරින් තියන පොතපතක වගේ, ජීවත් වන්නට නම්, සැරිසරන්නට නම්, හැසිරෙන්නට නම්, ඒ හැම ක් රියාදාමයකම අවසාන ප්රතිඵලය තමන්ට අසංතෝසය, අකමැත්ත, අතෘප්තිමත්බව, අසහනකාරීත්වය වගේම මීට වඩා දෙයක් තිබිය යුතුයි යන අදහසට නැවතත් පැමිණෙන්නට පටන් ගන්නව.

ඒ විදියට එකිනෙකා හැටියට, වෙනත් අය හැටියට, වෙනත් පොතපත හැටියට, හැසිරෙන වෙලාවල් පැත්තකින් තිබ්බට පස්සේ තමන් තමන් වගේ හැසිරෙන, තමන් තමන් වගේ හිතන, තමන් තමන් වගේම කතාබහ කරන අවස්ථා එක දවසක් ගත්තහම බොහෝ ප්රමාණයක් තියනවා, නමුත් අපි නොදන්නා තරම්.

ඒ තමන් තමන් වගේම කතාබහ කරන අවස්ථාවල්, තරහක් ඇති වෙලා තියෙන්න පුළුවන්. වෛරයක් ඇති වෙලා තියෙන්න පුළුවන්. ඊර්ෂ් යාවක් ඇති වෙලා තියෙන්න පුළුවන්. මෘදු මොළොක් නැති බවක් ඇති වෙලා තියෙන්න පුළුවන්. ඒ වගේමයි මෛත්රියක් ඇති වෙලා තියෙන්න පුළුවන්. කරුණාව මුසු වෙලා තියෙන්න පුළුවන්. මුදිතාව එකතු වෙලා තියෙන්නත් පුළුවන්. සමානාත්මතාවයෙන් යුක්ත වෙන්නත් පුළුවන්.

තමන් පුද්ගලිකව බුක්ති විඳින, තමන් වගේම ජීවත් වෙන අවස්ථාව තමන් දුටුවා නම්, එතනින් එහාට තමාට වෙන පිළිසරණක් හොයන්නට, වෙන රැකවරණයක්, හව්හරණක් හොයන්නට අවැසි වෙන්නෙ නැහැ. මොකද තමන්ගේ ස්වභාවය, තමන්ගේ ප්රමාණය, තමන් හොඳාකාර දැකල තියෙන හින්ද.

තමන් ඒ දකින ස්වභාවය තුල පෙන්වීමට උත්සාහ දරන චරිතයට වඩා වෙනස්ම විදිහේ ආකල්ප දරන, සිතුම් පැතුම් දරන, ක් රියාකාරීත්වයක් තියන, වෙනම පුද්ගලයෙක් ඉන්න පුළුවන්. නමුත් ඒ ඉන්න ස්වභාවය මනාකොට තේරුම් ගත්තට පස්සේ, ඒ ස්වභාවය තුල තමන් තවදුරටත් රැඳෙනවද? ඒ ස්වභාවය වෙනස් කරගත යුතුද? කියා සිතීමට හෝ තේරුම් බේරුම් ඇති කරගැනීමට තමන්ට අවස්ථාවක් තියනව.

ජීවිතේ තියන වටිනාකම, වැදගත්කම සහ අර්ථය බාහිරින් හොයලා තමන්ට ගලපා ගන්නට උත්සාහ කළාට, තමන්ගේ ජීවිතේ සැබෑ වටිනාකම, සැබෑ අගය, සැබෑ වැදගත්කම, තියෙන්නේ තමන් ඉන්න ස්වභාවය හඳුනා ගැනීම මතයි. අවබෝධ කිරීම මතයි. එය හඳුනා ගන්නා වූ තමන්, අවබෝධ කරන්නා වූ තමන්, ඇත්තටම 'බලාපොරොත්තු වෙන තමන්ට' වඩා හාත්පසින්ම වෙනස් චරිතයක් වෙන්න පුළුවන්.

හැබැයි ඒ හාත්පස වූ වෙනස් චරිතය තමයි තමන්ට තියෙන්නෙ කියලා තේරුම් කරගත්තට පස්සේ, දැක්කට පස්සේ, අවබෝධ කළාට පස්සේ, තමන්ගේ සැබෑ චරිතය තමන්ට පේන්නට පටන් ගනීවි. ඒ සැබෑ වූ තමන් එක්ක ඊළඟ පියවර කොහොමද තියන්නෙ කියලා තමන්ටම තේරුම් බේරුම් ඇති කරගන්නට, අවබෝධමත් වන්නට, අවස්ථාවක් හම්බ වේවි.

මේ විදියට ඉදිරියට යන ජීවිතය අනුකරණයකින් තොර වෙච්ච, අත්දැකීමෙන් බහුල වෙච්ච ජීවිතයක්. මොකද ඒ ජීවිතේ තේරුම් ගන්න දේ තමයි, තමන් ඇත්තටම තමන් බව. තමන්ගේ වැරැද්ද හැබෑවටම වැරැද්දක් බව. තමන්ගේ නිවැරැද්ද හැබෑවටම නිවැරැද්දක් බව. ඒ කෙනා තවදුරටත් බාහිර කෙනාව අනුකරණය කරන්නට, බාහිර කෙනාව මත යැපෙන්නට, හෝ පොතපතෙහිම ගැලිල ඉන්නට උත්සාහ නොකරාවි. ස්වාධීනව තමන්ගේ ජීවිතය තුල තියන අගය, වටිනාකම, වැදගත්කම, වගේම වැරැද්ද, අඩුපාඩුව, දුර්ගුණයත් මැනවින් හඳුනා ගනීවි.

තමා මෙතෙක් කාලයක් නොදුටු තමන්ව දැක්කට පස්සේ, සැබෑ තමාව තමාට හමු වේවි වගේම, පරිලාහයෙන් යුක්ත වෙච්ච, ඇති වීමක් නැති වෙච්ච ගමන එතෙකින්ම නතර වේවි. සංතෝසය බාහිරකින් හොයන්නට බැරි බවත්, තමා තුළම දුක හදා ගන්නා වූ කාරණාවල් තියෙනකං බාහිරින් කවම කවදාකවත් සතුටක් හොයන්නට බැරි බවත් අපිටම තේරේවි.

ජිනං වන්දාම ගෝතමං

පූජනීය පදියතලාවේ මේධාවි හිමි